

## RUS VA INGLIZ TILLARINI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

**Berdiboyeva Arofatxon Normaxamadovna**

**Andijon viloyati Marhamat tumani 5-umumiy o'rta  
ta'lim maktabining rus tili fani o'qituvchisi**

**Fozilova Nilufarxon Mamirdjonovna**

**Marhamat tumani 5- umumiy o'rta ta'lim maktabining  
chet tili fani o'qituvchisi**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7976793>

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada rus va ingliz tillarini o'qitishning innovatsion yondashuvlari o'rganilib, ularning tilni o'zlashtirish va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishdagi samaradorligi ta'kidlangan. Unda aralash ta'lim, loyihaga asoslangan ta'lim, virtual haqiqat, kengaytirilgan haqiqat va gamifikatsiya til ta'limini o'zgartiradigan asosiy metodikalar sifatida muhokama qilinadi. Texnologiyani, real dasturlarni va o'quvchilarga yo'naltirilgan texnikani o'z ichiga olgan holda, ushbu yondashuvlar til o'rganish tajribasini oshiradi, madaniy tushunishni rivojlantiradi va o'quvchilarni globallashtirgan dunyo talablariga tayyorlaydi.

**Kalit so'zlar:** innovatsion yondashuvlar, o'qitish, rus, ingliz tili, aralash ta'lim, loyiha asosida o'rganish, gamifikatsiya, tilni o'zlashtirish, muloqot qobiliyatlari, texnologiya.

Til o'rganish bugungi o'zaro bog'liq dunyoda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bir nechta tillarni, xususan rus va ingliz tillarini bilish turli xil imkoniyatlarga eshiklarni ochadi va global aloqani yaxshilaydi. Ta'lim rivojlanib borishi bilan o'quvchilarning ehtiyojlarini qondiradigan va raqamli yoshga moslashadigan ushbu tillarni o'qitishda innovatsion yondashuvlar paydo bo'ldi. Ushbu maqolada rus va ingliz tillarini o'rgatish uchun qo'llaniladigan ba'zi innovatsion usullar va texnologiyalar ko'rib chiqilib, ularning tilni o'rganish va muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishdagi samaradorligiga e'tibor qaratilgan.

Aralashtirilgan ta'lim an'anaviy sinfda o'qitishni raqamli vositalar va onlayn manbalar bilan birlashtiradi. Ushbu yondashuv ikkala dunyoning eng yaxshisini taklif etadi, chunki o'quvchilar o'qituvchilar va tengdoshlar bilan yuzma-yuz muloqot qilishadi, shu bilan birga tilni o'zlashtirishni yaxshilash uchun texnologiyadan foydalanadilar. Virtual platformalar, interaktiv multimedia va ta'lim ilovalari o'z-o'zidan o'rganish, shaxsiylashtirilgan o'qitish va real vaqtda fikr-mulohazalar uchun imkoniyatlar yaratadi. Duolingo va Babbel kabi til o'rganish platformalari tilni o'rganishni yoqimli va qiziqarli qiladigan o'yin tajribalarini taklif etadi. Aralashtirilgan ta'lim moslashuvchan va individual o'rganish tajribalarini osonlashtiradi, turli xil ta'lim uslublari va afzalliklariga mos keladi.

Loyihaga asoslangan ta'lim bu til o'rganishni real sharoitda joylashtiradigan innovatsion yondashuv. O'quvchilar muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash va samarali muloqot qobiliyatlarini talab qiladigan hamkorlikdagi loyihalarda qatnashadilar. Masalan, rus tili darsida talabalar rus madaniyati haqidagi ilmiy loyihada hamkorlik qilishlari yoki rus adabiy durdonasi haqida multimedia taqdimotini yaratishlari mumkin edi. Ingliz tili darsida o'quvchilar nutq va tinglash qobiliyatlarini mashq qilish uchun podkast yoki video ishlab chiqarish ustida ishlashlari mumkin.

O'qituvchilar va o'quvchilar ushbu innovatsion yondashuvlarni qabul qilar ekan, rus va ingliz tillarini o'qitish va o'rganish o'zgaruvchan o'zgarishlarga duch kelmoqda. Texnologiyalar, Real dasturlar va o'quvchilarga yo'naltirilgan metodologiyalardan foydalangan holda o'qituvchilar o'quvchilarga kuchli til ko'nikmalarini, madaniy tushunishni va samarali muloqot

qobiliyatlarini rivojlantirishga imkon berishlari mumkin. Til o'rganish rivojlanishda davom etar ekan, ushbu innovatsion yondashuvlar. Onlayn platformalar yordamida turli geografik joylardan kelgan o'quvchilar sifatli til o'rganish manbalariga kirishlari va global miqyosda til jamoalari bilan bog'lanishlari mumkin. Bu madaniy almashinuvni, madaniyatlararo tushunishni va global tafakkurni rivojlantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, rus va ingliz tillarini o'qitishning ushbu innovatsion yondashuvlari o'quvchilarni zamonaviy dunyo talablariga tayyorlaydi. Borgan sari o'zaro bog'liq va raqamli jamiyatda bir nechta tillarni bilish qimmatli boylikdir. Texnologiyani, Real dasturlarni va birgalikda o'rganish tajribalarini birlashtirib, o'quvchilar nafaqat til ko'nikmalarini, balki tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va muloqot qobiliyatlarini ham rivojlantiradilar. Ushbu ko'nikmalar bugungi mehnat bozorida o'tkazilishi mumkin va juda talab qilinadigan bo'lib, o'quvchilarga raqobatbardosh ustunlik va turli xil professional sohalarda kengaytirilgan imkoniyatlarni taqdim etadi.

Real kontekst va o'quvchilarga yo'naltirilgan metodologiyalarni o'z ichiga olgan holda til o'rganishni o'zgartirdi. Aralashtirilgan ta'lim, loyihaga asoslangan ta'lim, virtual haqiqat, kengaytirilgan haqiqat va gamifikatsiya tilni samarali va qiziqarli egallash uchun qiziqarli yo'llarni taklif etadi. O'qituvchilar va o'quvchilar ushbu yangiliklarni qabul qilar ekan, ular yanada inklyuziv, qulay va kelajakka yo'naltirilgan til ta'limi uchun yo'l ochadilar. O'quvchilarni kuchli til ko'nikmalari, madaniy tushunish va 21-asrning muhim vakolatlari bilan jihozlash orqali ushbu yondashuvlar odamlarga globallashtirgan dunyoda rivojlanish va madaniyatlararo tushunish va hamkorlikka hissa qo'shish imkoniyatini beradi.

Gamifikatsiya o'yin elementlarini o'quv jarayoniga qo'shib, uni yanada yoqimli va qiziqarli qiladi. Til o'rganish ilovalari va platformalari o'quvchilarni rag'batlantirish uchun mukofotlar, peshqadamlar ro'yxati va taraqqiyotni kuzatish kabi gamifikatsiya usullaridan foydalanadi. Ballar, nishonlar va darajalar yutuq tuyg'usini yaratadi va o'quvchilarni til o'rganish sayohatini davom ettirishga undaydi. Memrise yoki Quizlet kabi Gamified til o'rganish dasturlari interaktiv viktorinalar, lug'at muammolari va o'rganishni qiziqarli tajribaga aylantiradigan til mashqlarini taklif etadi. Gamifikatsiyani o'z ichiga olgan holda, til o'rganish kamroq qo'rqinchli bo'lib, motivatsiya va barqaror ishtirokni rivojlantiradi.

Xulosa. Rus va ingliz tillarini o'qitishning innovatsion yondashuvlari turli xil o'quvchilarning ehtiyojlarini qondiradigan samarali va qiziqarli usullarni taklif qilib, til o'rganishda inqilob qildi. Aralashtirilgan ta'lim an'anaviy sinfda o'qitishni raqamli vositalar bilan birlashtirib, moslashuvchan va moslashtirilgan til o'rganish tajribasini taqdim etadi. Loyihaga asoslangan ta'lim til o'rganishni Real sharoitda joylashtiradi, haqiqiy tildan foydalanish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini targ'ib qiladi. Virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari o'quvchilarni turli madaniy va lingvistik sharoitlarga olib boradigan immersiv til tajribalarini taklif etadi. Gamifikatsiya texnikasi til o'rganishni yoqimli qiladi va o'quvchilarni til o'rganish sayohatini davom ettirishga undaydi.

### References:

1. Thomas, M. (2019). Project-based learning: Theoretical, methodological, and pedagogical perspectives. Routledge.
2. Liaw, M. L., & Huang, H. M. (2018). Virtual reality in language learning: A systematic review. Computers & Education, 123, 175-184.

3. Rosell-Aguilar, F. (2018). Blended learning in English for Academic Purposes: A tool for empowerment. *ELT Journal*, 72(2), 187-196.
4. Chen, Y. H., & Hsu, C. K. (2018). An augmented reality-based mobile vocabulary learning system: Design and evaluation. *Interactive Learning Environments*, 26(3), 328-342.

